

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
एम. ए. भाग २ सत्र ३ व ४ राज्यशास्त्र
ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२४ — २०२५ पासून राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार एम. ए. भाग २ चा अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात आला आहे. सदर सुधारित अभ्यासक्रमानुसारचे सत्र ३ व ४ चे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यास केंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे. दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.

नियम :

1. विद्यार्थ्यांनी तुम्ही निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद / A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहित वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरोक्स प्रत जोडावी.
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्णमुल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्याचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

M.A. Part II Sem. III and IV Political Science
Assignment Question October/November 2025 Exam

एम. ए. भाग २ सत्र ३ व ४ राज्यशास्त्र
स्वाध्याय प्रश्न ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५ परीक्षा

M.A. Part II Sem.III Political Science : MM 9 Theories of International Politics

- 1 आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचे वास्तववादी सिद्धांत स्पष्ट करा?
किंवा
 - 2 परराष्ट्र धोरणाचा अर्थ व स्वरूपाची चर्चा करा.
 - 1 Explain the Realistic theory of International Politics.
OR
 - 2 Discuss the Meaning and nature of foreign policy.
-

M.A. Part II Sem.III Political Science : MM 10 Indian Political Process

- 1 राजकीय प्रक्रियेची वैशिष्ट्ये व प्रारूप स्पष्ट करा
किंवा
 - 2 भारतीय राजकीय प्रबल जातींच्या राजकारणाची चर्चा करा.
 - 1 Explain the characteristics and Models of Political process.
OR
 - 2 Discuss the politics of dominant castes in Indian politics.
-

M.A. Part II Sem.III Political Science : MM 11 Comparative Politics

- 1 राज्यघटनावादाचा अर्थ व स्वरूपाची चर्चा करा.
किंवा
 - 2 संघराज्यातील नवे प्रवाह स्पष्ट करा.
 - 1 Discuss the meaning and nature Constitutionalism.
OR
 - 2 Explain the recent trends in federalism.
-

M.A. Part II Sem.III Political Science : MM 12 Election Campaigning

1 निवडणूक प्रचारातील संस्थांच्या भूमिकेची चर्चा करा.

किंवा

2 निवडणूक प्रचारातील समाज माध्यमांची भूमिका स्पष्ट करा.

1 Discuss the agencies of election campaigning.

OR

2 Explain the role of Social media in election campaigning.

M.A. Part II Sem.III Political Science : M E 23 Indian Administration

1 मध्ययुगीन भारतातील प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा

किंवा

2 जिल्हाधिकारीच्या अधिकार व कार्याची चर्चा करा.

1 Explain the Medieval Indian administrative system.

OR

2 Discuss the authority and functions of Collector.

M.A. Part II Sem.III Political Science : ME 29 Social Harmony and Peace

1 बहुसंख्याकवादाची समस्या स्पष्ट करा.

किंवा

2 सयाजीराव गायकवाड यांचे बहुजन राष्ट्रवादावरील विचारांची चर्चा करा.

1 Explain the problem of Majoritarianism.

OR

2 Discuss the Sayajirao Gaikwad's thoughts on Bahujan Nationalism.

M.A. Part II Sem.IV Political Science : MM 13 Contemporary International Politics

- 1 आशियन संघटनेची रचना आणि कार्ये स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीच्या रचना व कार्याची चर्चा करा.
- 1 Explain the structure and functions of ASEAN.
OR
 - 2 Discuss the structure and functions of IMF.
-

M.A. Part II Sem.IV Political Science : MM 14 Western Political Thought

- 1 प्लेटो यांच्या आदर्श राज्य विषयीचे विचार स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 कार्ल मार्क्स यांच्या राज्य विषयक विचारांची चर्चा करा.
- 1 Explain the Plato's thoughts on Ideal state.
OR
 - 2 Discuss the Karl Marx's thoughts on State.
-

M.A. Part II Sem.IV Political Science : MM 15 Modern Political Analysis

- 1 राजकीय संस्कृतीचा अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 राजकीय आधुनिकीकरणाचा अर्थ व स्वरूपाविषयी चर्चा करा.
- 1 Explain the meaning and nature of Political culture.
OR
 - 2 Discuss the meaning and nature of political modernization.
-

M.A. Part II Sem.IV Political Science : ME 31 Comparative Politics in South Asia

- 1 पाकिस्तानचे कायदेमंडळाची चर्चा करा.
किंवा
 - 2 नेपाळमधील सामाजिक चळवळी स्पष्ट करा.
- 1 Discuss the legislature institution of Pakistan.
OR
 - 2 Explain the social movements in Nepal.
-

M.A. Part II Sem.IV Political Science : ME 38 Party System in India

1 कॉॅंग्रेस पक्षांचे वर्चस्व व्यवस्थेविषयी (१९५२--१९७७) चर्चा करा.
किंवा

2 भारतातील राष्ट्रीय आघाडी स्पष्ट करा.

1 Discuss the dominance of Congress Party (1952-1977).

OR

2 Explain the National front in India.

M.A. Part II Sem.IV Political Science : ME 39 Reservation Policy and Politics in India

1 शाहू महाराज यांचे आरक्षण धोरणावरील विचार स्पष्ट करा.
किंवा

2 महाराष्ट्रातील ओबीसी आरक्षणाच्या धोरणाची चर्चा करा.

1 Explain the Shahu Maharaja's Views on Reservation Policy.

OR

2 Discuss the Reservation policy for OBC in Maharashtra.
